

Handläggare: Ariane Andersson
Telefon: 08-508 20 065

FÖRESKRIFTER OCH ALLMÄNNA RÅD OM SYSTEMATISKT KVALITETSARBETE INOM SOCIALTJÄNSTEN

Svar på remiss från stadsledningskontoret

FÖRSLAG TILL BESLUT

Vantörs stadsdelsnämnd åberopar förvaltningen tjänsteutlåtande, daterat 2005-12-20, som svar på remissen om föreskrifter och allmänna råd för kvalitetsarbetet inom socialtjänsten.

Monika Viklander
Stadsdelsdirektör

Margaretha Selin
Avdelningschef

Åsa Berntsson
Avdelningschef

SAMMANFATTNING

Stadsledningskontoret har remitterat Socialstyrelsens förslag till nya föreskrifter och allmänna råd för det systematiska kvalitetsarbetet inom socialtjänsten. Förvaltningen har inget att invända mot förslaget. Innehållet i förslaget överensstämmer i huvudsak med de tidigare allmänna råden och med det kvalitetsarbete som förvaltningen bedriver utifrån gällande nationella eller lokala styrdokument. Enligt förvaltningen bör kvalitetsstrategin, som nämnden föreslås fatta beslut om, ingå i stadens integrerade ledningssystem så att inte parallella styrsystem skapas. Förvaltningen föreslår att nämnden åberopar förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt svar till stadsledningskontoret.

ÄRENDETS BEREDNING

Ärendet har utarbetats inom individ- och familjeomsorgen och inom äldre- och handikappomsorgen inklusive socialpsykiatri.

BAKGRUND

Stadsledningskontoret har remitterat Vantörs stadsdelsnämnd Socialstyrelsens förslag till föreskrifter och allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete inom socialtjänsten. Remissen ska vara besvarad med förvaltningens utlåtande senast den 16 januari år 2006 och med protokoll från nämndens sammanträde senast den 26 januari.

Socialstyrelsen är bemyndigad att utfärda föreskrifter och allmänna råd. Föreskrifter är bindande regler. Allmänna råd innehåller rekommendationer om hur en författning kan eller bör tillämpas men utesluter inte andra sätt för att uppnå de mål som avses i författningen.

Det nu aktuella förslaget innehåller både föreskrifter och allmänna råd som gäller det systematiska kvalitetsarbetet i verksamhet enligt socialtjänstlagen (SoL), lagen om vård av unga (LVU), lagen om vård av missbrukare (LVM) och enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Föreskrifterna och råden ska ersätta de två tidigare allmänna råden för äldre- och handikappomsorgen (SOSFS 1998:8 S) och för individ- och familjeomsorgen (SOSFS 2000:15 S).

Av förslaget framgår bland annat vad syftet med det systematiska kvalitetsarbetet är, nämligen att de ska vara ett medel för att:

- nå de övergripande målen,
- se till att de grundläggande värderingarna avspeglar sig i verksamheten och
- utveckla och säkra verksamhetens kvalitet.

Enligt föreskrifterna ska nämnden försäkra sig om att det även bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete i enskilda verksamheter från vilka insatser enligt socialtjänstlagen och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade har upphandlats.

Enligt förslaget ska nämnderna fatta beslut om en kvalitetsstrategi med utgångspunkt i de övergripande målen och i de grundläggande värderingarna i 1 kap. 1 § socialtjänstlagen och enligt 5 och 6 §§ första stycket lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade. Kvalitetsstrategin ska bland annat innehålla uppföljningsbara mål utifrån socialtjänstlagen och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, ansvarsfördelningen för kvalitetsarbetet och hur personalen görs delaktig i arbetet med att utveckla och säkra kvaliteten.

Nämnderna ska säkerställa att det finns arbetsformer för hur verksamheten ska göras tillgänglig och att det tydliggörs hur samverkan ska bedrivas både internt och externt. Vidare ska nämnderna säkerställa att det finns rutiner för handläggning och dokumentation. Nämnderna ska också säkerställa att det finns rutiner för hur brister i verksamheten dokumenteras, analyseras och åtgärdas och att synpunkter från enskilda med flera samlas in och används för att utveckla verksamheten. Slutligen ska nämnderna säkerställa att det finns rutiner för inköp av varor och tjänster samt att det finns metoder för uppföljning och utvärdering av verksamhetens planering, genomförande, resultat och utveckling.

De nya föreskrifterna syftar till att tydliggöra lagens krav. Enligt den konsekvensanalys som Socialstyrelsen har gjort av förslaget överensstämmer de krav och rekommendationer som ingår i förslaget med ambitionsnivån i nu gällande författning om systematiskt kvalitetsarbete enligt socialtjänstlagen. Socialstyrelsen bedömer därför att någon kostnadsökning inte bör uppkomma för de huvudmän som bedriver en verksamhet som har den kvalitetsnivå som lagstiftaren eftersträvar. Utfärdandet av föreskrifter och allmänna råd kan dock, enligt Socialstyrelsens konsekvensanalys, ändå leda till högre kostnader i socialtjänsten genom att lagens krav förtydligas och blir mer kända. Men denna kostnadsökning har Socialstyrelsen inte kunnat beräkna.

STADSDELSFÖRVALTNINGENS SYNPUNKTER

Vantörs stadsdelsförvaltning har inget att invända mot förslaget. Innehållet i de föreslagna föreskrifterna och allmänna råden utgår från de krav som lagen stipulerar och överensstämmer i huvudsak med de tidigare allmänna råden och med det kvalitetsarbete som förvaltningen bedriver sedan tidigare.

Enligt förslaget ska nämnden ”verka för att det systematiska kvalitetsarbetet integreras i kommunens och landstingets verksamhetsplanering och budgetprocess”. Förvaltningen anser att detta är en viktig utgångspunkt för kvalitetsarbetet så att inte parallella styrsystem etableras.

Enligt förvaltningen bör kvalitetsstrategin, som nämnden enligt föreskrifterna ska fatta beslut om, med fördel kunna ingå i varje nämnds verksamhetsplan inom stadens integrerade ledningssystem. Inom det integrerade ledningssystemet ställs redan flera av de krav som föreskrifterna tar upp, till exempel att nämnderna ska fastställa uppföljningsbara mål. Genom det integrerade ledningssystemet finns det också en tydlig struktur för planering, uppföljning och utvärdering.

Vid sidan av den struktur och de krav som följer av det integrerade ledningssystemet återfinns i stadens riktlinjer också några av de krav som förslaget omfattar, exempelvis rutiner för handläggning och dokumentation. Vissa delar som föreskrifterna tar upp kan dock utvecklas vid stadsdelsförvaltningen. Förvaltningen har till exempel tidigare i år

lyft fram behovet av ett för nämnden gemensamt system för klagomålshantering (se tertialrapport 2 SDN 2005-09-22, dnr 103-346/2005).

De ska-krav som ingår i förslaget finns således redan formulerade i andra nationella eller lokala styrdokument. Föreskrifterna lär därför inte tillföra något nytt inom staden och behovet av föreskrifterna kan med anledning av detta ifrågasättas. Förvaltningen kan dock inte ta ställning till vilken betydelse föreskrifterna kan ha till exempel för att stärka tillsynen eller i andra kommuner. Förvaltningen har mot bakgrund av detta inget att invända mot förslaget.

Förvaltningen föreslår att nämnden åberopar detta tjänsteutlåtande som sitt svar på remissen från stadsledningskontoret.

BILAGOR

1. Föreskrifter och allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete inom socialtjänsten